

ArticleHistory:

Received

30/10/2023

Accept

29/11/2023

Available

online

30/11/2023

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3486>

**PEYAMI SAFA'S STYLE BASED ON THE NOVEL
"SO-CALLED GIRLS"**

**"SÖZDE KIZLAR" ROMANINDAN HAREKETLE PEYAMI
SAFA'NIN ÜSLUBU**

Murat Eltutmaz¹
Sadrettin Bayram²
Metin Akgün³
Aynur Eltutmaz⁴

Abstract

Language, which serves a function in communication firstly, appears as the most important item for the literary works. Writers may outlast to the extent that they use it. It is the language, which presents the writers to the readers and makes them eternal in the literary world. Safa, accepted as one of the best writers in Turkish literary, is one of the novelists who use the Turkish language successfully in his works. Safa who lends impetus to our literature by strengthening the plot and the moods of the protagonists with literary phrases has the literary style which has many words, full of new compositions, imagery and lively metaphors and similes, the niceties with many and various adjectives and adverbs. In this study, Turkish Syntax is viewed comparatively with reference to "Sözde Kızlar", Peyami Safa's novel. The evaluation studies on "Phrases and Sentences" of several linguists are taken into consideration. In the first chapter, phrases are viewed under the head of "Phrases". Repetitions, conjunctions, adjective clause, possessive pronouns, noun clause, possessive adjectives, titles, exclamations, number groups, prepositional phrases, abbreviation, gerunds, participles, verbal adverbs, compound nouns, compound verbs are viewed under the subtitles Under the head of sentence, there are sentence components : predicate, subject, object, indirect object, adverb. After the subtitles of non-sentence elements, it is informed of sentence and sentence types studies. They are classified under the subtitles of sentences according to the structure, predicate types, predicate place and semantics. It is benefitted from the phrases of the work in the samplings of the study. In the last part, Safa's style is deduced with reference to all this study.

Key Words: Language, Peyami Safa, Sözde Kızlar, Syntax, Style

¹Uzman Öğrt., MEB Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni eltutmaz murat@gmail.com

² Öğretmen, MEB Yiyecek İçecek Öğretmeni sadrettin bayram@gmail.com

³ Eğitim Müfettişi, MEB Tarih Öğretmeni metinakgun23@gmail.com

⁴ Uzman Öğretmen, MEB Sınıf Öğretmeni edebiyat68@hotmail.com

Özet

İnsanlar arası etkileşimde birinci planda rol oynayan dil, edebî eserlerin en önemli ögesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazarlar, dili kullanabildikleri ölçüde kalıcı olabilirler. Yazarı, okura tanıtan, edebiyat dünyasının ölümsüzleri arasına sokan kullandığı dildir. Türk Edebiyatının en iyi yazarlarından biri olarak kabul edilen Safa da Türkçeyi başarılı bir şekilde kullanan romancılarımızdandır. Kahramanların ruh hallerini, olay örgüsünün akışını edebî ifadelerle kuvvetlendirerek, edebiyatımıza ivme kazandıran Safa; çok kelimeli, yeni bileşimlerle dolu, incelikleri ayrı ve bol sıfatlarla, zarflarla ifade eden canlı, bol imajlı, istiareli ve teşbihli bir üslûbun sahibidir. Bu çalışmada, Peyami Safa'nın “Sözde Kızlar” eserinden hareketle Türkiye Türkçesinin cümle bilgisi (sentaksı) karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Çeşitli dilbilimcilerin “Kelime Grupları ve Cümleler” hakkında yapmış olduğu değerlendirmeler göz önünde bulundurulmuştur. kelime grupları başlığı altında kelime grupları; tekrar grubu, bağlama grubu, sıfat tamlamaları, iyelik grubu ve isim tamlamaları, aitlik grubu, unvan grupları, ünlem grupları, sayı grupları, edat grupları, kısaltma grupları, isim-fiil grupları, sıfat-fiil grupları, zarf-fiil grupları, bileşik isimler, bileşik fiiller alt başlıklarında incelenmiştir. cümlenin öğelerini yüklem, özne, nesne, dolaylı tümleş, zarf tümleşci, cümle dışı unsurlar olarak alt başlıklara ayırdıktan sonra, cümle ve cümle türleri çalışmaları hakkında bilgiler verilmiş, yapısına göre cümle, yüklem türüne göre cümle, yüklem yerine göre cümle, anlamlarına göre cümleler şeklinde sınıflandırılmıştır. Çalışmada yer alan örneklemelerde eserdeki kelime gruplarından faydalanılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise bütün bu verilerden hareketle Safa'nın üslûbu çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil, Peyami Safa, Sözde Kızlar, Söz Dizimi, Üslûp

GİRİŞ

Bir milletin dili, o milletin kimliği, künyesidir. Ortak bir geçmişe, tarihsel bir bağa, kültürel bir mirasa, birlikte yaşama arzusuna ve ortak bir ülkeye sahip olan topluluklar, millet olma vasfına dil sayesinde erişebilirler. Bu bilince sahip olmak da ancak aynı dili konuşmakla mümkündür. Çünkü toplulukları millet yapan tüm unsurlar dil sayesinde işlevini yerine getirebilecektir.

Milletlerin ebedî olması diline gösterdiği özenle doğru orantılıdır. Tarihte bunun pek çok örneği mevcuttur. Bugün adı bile bilinmeyen pek çok millet, dilini koruyamadığı için tarih sahnesinden silinmiş, unutulup gitmiştir.

Dilini yitiren bir millet bağımsızlığını da yitirecektir. Bu durum dilin, millet hayatındaki yeri ve öneminin ne denli fazla olduğunun bir göstergesidir. Bağımsızlığı karakterine işlemiş Türk milleti bu bilincini diline sahip çıkmasına borçludur. Göktürk hakanı Bilge Kağan, Orhun Yazıtları'nda “Türk milleti dilini yitirse, yabancı milletlere tutsak olur.” diyerek bu gerçeği vurgulamıştır. Yine bu yazıtlarda Türk dilinin ne kadar ince ve işlenmiş bir dil olduğu, ifade olanaklarının, söz hazinesinin ne kadar zengin olduğu görülmüş ve Türk milletinin tarihi eskiliği ortaya çıkmıştır.

Kaşgarlı Mahmut, Türkçenin zengin bir dil olduğunu, Arapçadan üstün bir dil olduğunu ispat etmek amacıyla hazırladığı Türk dilinin ilk ansiklopedik sözlüğü “Divânü Lügati't-Türk” ile Türk dilinin gücüne dikkat çekmiştir. Aynı şekilde Ali Şir Nevâi, Türkçemizin, Farsçadan daha ince daha zengin daha edebî bir dil olduğunu göstermek amacıyla “Muhakemetü'l-Lügâteyn” adlı şaheserini hazırlamıştır. Yunus Emre en güzel ilahilerini yalın Türkçemizle söylemiş, gerek lirizmi gerek doğal diliyle çağları aşır günümüze kadar ulaşmıştır.

Türk dili her ne kadar tarihin bazı dönemlerinde layık olduğu değeri göremese de kendisini muhafaza etmeyi bilmiş ve millet olma bilincine sahip kalemlerce yeniden hak ettiği ilgiyi görmüştür. 15. yüzyıldan başlayarak Arapça ve Farsçanın yoğun etkisi altına giren Türk dili, 1911 yılında Selanik'te yayımlanan “Genç Kalemler” dergisinde Yeni Lisan makalesini yayımlayarak bir çığır açan Ömer Seyfettin ve kalem arkadaşlarıyla bir silkinmiş dönemine girmiş, yabancı dillerin istilasından kurtarılmaya başlanmıştır. O dönemden sonra dil bilinci daha da yerleşmiş ve özellikle Kurtuluş Savaşı yıllarında Türk milletinin içinde

bulunduğu hassas durum, milli olan her unsura sahip çıkılması bilincini doğurmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonraki yıllarda da bu hassasiyet sürmüş ve özellikle Ulu Önder Atatürk, dilin millet hayatındaki yeri ve önemini her fırsatta vurgulamıştır. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatı yazar ve şairleri, Türkçemizin en güzel, en olgun örneklerini vermişlerdir.

Bir dilin ifade gücünün ve zenginliğinin en güzel biçimde ortaya konduğu örnekler edebî eserlerdir. Çünkü dil, edebî eserler aracılığıyla işlenerek etkili ve güzel hâle getirilir. Edebî eserlerle dillerin geçirmiş olduğu gelişim ve değişim evreleri takip edilebilir. Bu bağlamda Türk dilinin imkânlarının, anlatım kudretinin, zenginliğinin incelenbilmesi de edebî metinlerin incelenmesiyle olacaktır.

Bir ulusun dili hakkında hüküm vermek için o dilde yazılan edebî eserlere bakmak, onları bilmek ve incelemek gerekir. Bu çalışmada Türk edebiyatında psikolojik roman tarzının kudretli üstadı Peyami Safa'nın "Sözde Kızlar" adlı romanı, söz dizimi açısından incelenmiş ve bundan hareketle yazarın üslûbu ortaya konulmuştur.

Bir Üstad Peyami Safa

Benim ki bütün âmalim sendedir,
Ey avâlimin vahdaniyeti,
Ey vahdaniyetlerin sultanı,
Beni bensiz bırak, sensiz bırakma.

Peyami SAFA

İsmail Safa'nın en güzel eseri; Peyami Safa'dır... (Y. Kemal) Peyami Safa Türk Edebiyatı'nın en büyük üstadı, hem filozof, hem doktor, hem imam... Kısacası her şeyidir. Türk edebiyatında psikolojik roman tarzının kudretli üstadı olan Peyami Safa, 2 Nisan 1899'da İstanbul'da doğmuştur. Babası, Servet-i Fünûn şairlerinden İsmail Safa; annesi Server Bedîa Hanım'dır. Sultan Abdülhamit döneminde Sivas'a sürgün olarak gönderilen babasını, iki yaşında kaybetti. Annesi Server Bedîa Hanım, kocasının ölümünden sonra İstanbul'a taşındı. Büyük maddi sıkıntılar içinde yaşamaya çalıştılar. Tüm bu sıkıntılara, Peyami Safa'nın 9 yaşındayken yakalandığı ve bütün ömrünce etkilerini gördüğü kemik hastalığı da eklendi. Doktorlar tarafından kolunun kesilmesine karar verilmesine rağmen, Safa buna izin vermedi. 17 yaşına kadar hastane koridorlarında zor bir hayat geçirdi. Çocukluk yıllarına ait izlenimlerini daha sonra "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" adlı eserinde romanlaştırdı.

Hem sağ el eklemesindeki bu kemik hastalığı hem de ailesini geçindirmek zorunda olması onun düzenli bir okul öğrenimi görmesini de engellemiştir. Bu yüzden Safa kendi kendini yetiştirdi. Hastalığın ve savaş yıllarının yol açtığı maddi sıkıntılar nedeniyle öğrenimini sürdürememiş, o sıralar Maarif Nazırı olan Rezaizade Ekrem Bey, bu görevinden ayrılınca onu Galatasaray Lisesi'nde okutma vaadini yerine getirememiş, Peyami Safa da hayatını kazanmak ve annesine bakmak için Vefa İdadisi'ndeki öğrenimini yarıda bırakmıştır. Keteon Matbaasında bir süre çalışan Peyami Safa, açılan sınavı kazanarak Posta - Telgraf Nezareti'ne girmiş, Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına kadar orada çalışmıştır (1914). Edebiyat, felsefe, tarih ve psikoloji alanlarında o yaş için olağanüstü sayılacak bilgiler edindi. Daha sonra Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihat Mektebinde öğretmenlik yapmaya başlamıştır. Dört yıl çalıştığı bu okulda, hem öğretmiş, hem de kendi çabasıyla Fransızcasını ilerletmiştir. Onun Fransızca öğrenmesini sağlayan kişi Abdullah Cevdet'tir. Sünnet hediyesi olan "PetitLarousse" sözlüğü sayesinde Fransızca öğrenen Peyami Safa (1905), hayatının sonuna kadar Abdullah Cevdet'e minnettar kalmıştır. 19 yaşında iken ağabeyi İlhami Safa'nın isteğine uyarak öğretmenlikten ayrılmış (1918) ve birlikte çıkardıkları "Yirminci Asır" adlı akşam gazetesinde "Asrın Hikâyeleri" başlığı altında yazdığı öykülerle gazetecilik yaşamına başlamıştır. İmzasız yazdığı bu öykülerin tutulması üzerine adını kullanmaya başlamıştır. Hikâyeleri, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Ömer Seyfettin, Yahya Kemal Beyatlı gibi edebiyatçılar tarafından da beğenilmiştir. "Yirminci Asır" ile başlayan basın hayatını ölümüne kadar sırasıyla: Son Telgraf, Tasvir-i Efkâr, Akşam,

Cumhuriyet, Tasvir, Tan, Ulus, Zafer, Milliyet, Son Havadis gibi devrin önde gelen gazetelerinde sürdürdü. Hafta, Kültür Haftası (21 sayı, 15 Ocak- 3 Haziran 1936) ve Türk Düşüncesi (63. sayı, 1953-1960) adlarında üç tane de dergi çıkardı. Fıkra, makale, roman yazan olarak büyük üne kavuştu. Türk Dil Kurumu ve Türk Ocağı’nda aktif rol aldı. 1950 seçimlerinde CHP’den milletvekili adayı olduysa da seçimi kazanamadı. Bunun üzerine CHP’ye küstü ve bu tarihten sonra ölümüne kadar Demokrat Parti’yi destekledi.

Peyami Safa, tam 43 yıl, hemen hiç ara vermeden Türkiye’de yayımlanan hemen hemen tüm gazete ve dergilerde çeşitli zamanlarda fıkra, makale ve romanlarını yayımlamış, son derece verimli bir yazar olmuştur. Kendi kendini yetiştirmiş bir kişi olan Peyami Safa, çağın düşünce akımlarıyla ilgilenmiş, siyasal sorunlar karşısında tavrı almış, bu yüzden Türk basınında derin izler bırakan söz dalaşlarına girmiştir. Bunlar arasında en ünlüleri Nâzım Hikmet, Nurullah Ataç, Sabiha ve Zekeriya Sertel ve Aziz Nesin’le yaptığı kalem kavgalarıdır. Oğlu Merve’nin genç yaşta ölmesi üzerine bir sarsıntı geçirmiş, bu hadiseden kısa bir süre sonra 15 Haziran 1961’de İstanbul’da ölmüştür. (Bakırcıoğlu, 1997:106-107; Timurtaş, 1970:V-X)

1.1. Sanat Anlayışı

Peyami Safa, kendi kendisini yetiştirmiş ender şahsiyetlerden biridir. Yaşamak için yazmak, yazmak için de okumak, araştırmak, kendini yetiştirmek zorundadır. Peyami Safa çok yönlü bir şahsiyettir. Sanat, edebiyat, felsefe, psikoloji, sosyoloji, siyaset gibi pek çok alanla ilgili eser yazmıştır. Bir doktor kadar tıp bilgisine sahip olduğu söylenir. Onun tıp hakkındaki engin bilgisine şahit olan Ayhan Songar, Haziran 1981’de Türk Edebiyatı’nda çıkan bir yazısında amatörlüğü mümkün olmayan tek mesleğin tıp, bunun tek istisnasının da Peyami Safa olduğunu söylemektedir. (Ayvazoğlu, 1998:501)

Beşir Ayvazoğlu, Peyami Safa’yı şöyle anlatmaktadır. “ ... Roman tekniğine ciddi yenilikler getirmiş bir edebiyat adamı, resimden ve müzikten çok iyi anlayan bir estetik/eleştirmen ve ciddi tezleri bulunan bir fikir adamı, bu dava için zaman zaman kalemini kılıç gibi kullanan usta bir polemikçi...” (Ayvazoğlu, 1998: 12-13)

Hiç ara vermeden Türkiye’de yayımlanan dergi ve hemen hemen tüm gazetelerde çeşitli zamanlarda makale, fıkra ve romanlarını yayımlamış, son derece etkin bir yazar olmuştur. Beşir Ayvazoğlu’na göre Safa’nın kitapları beş yüz civarındadır. Gazete ve dergilerdeki yazılarının eksiksiz bir dökümü de yapılamamıştır. (Ayvazoğlu, 1998: 23) 1940 ta Cahit Sıtkı Tarancı’ya: “Benim şuurum bir facia içinde doğdu Dokuz yaşında başlayan bir hastalık ve on üç yaşında hayatımı kazanmak zarureti beni edebiyattan önce kendimi anlamaya ve yetiştirmeye mecbur bir küçük insanı, tamamıyla hayati zorluklardan doğma bir terbiye, psikoloji, felsefe tecessüsü (araştırmasıyla) ile doldurdu. Belki bütün kitaplarımı dolduran bir facia beklemek vehmi bunun neticesidir.” diyerek sanatının kaynağı hakkında bilgi verir.

Kendi görüşlerini ve bilhassa milletimizin manevî değerlerini, inançla, bilgi ve şiddetle savunmuştur. Bu mücadele adamının özel hayatında, dostları arasında yumuşak, temkinli

ve hoş sohbet olduğu yazılmıştır. Peyami Safa'nın fıkra ve makalelerinde sağlam bir mantık dokusu ve inandırıcılık görülür. Romanlarında olaydan çok tahlile önem vermiştir.

Yalnızca yazmış olduğu yazılarıyla geçinen Peyami Safa, pek çok roman kaleme almıştır. Para kazanma kaygısıyla yazmış olduğu bu romanlarda "Server Bedi" takma adını kullanmıştır. Yüz kadar olan bu eserler arasında, Cingöz Recai polis hikâyeleri ile Cumbadan Rumbaya (1936) romanı en ünlüleridir.

Hakkı Süha Gezin, "Server Bedi", aynı sermayenin daha aşağı bir semtte açtığı başka bir mağaza gibi düşünebiliriz. Onda sanat endişesi, güzel yaratmak gayesi aramak, boşuna emek harcamak olur. O, Peyami'nin sadece kazanmak için kullandığı bir kalem amelesidir." demiştir. (Gezin, 1997:237) Romancılığı Peyami Safa bir tahlil romancısıdır. Yani kişilere ve eşyaya psikolojik bir dikkatle bakar. Şuur ile ait şuurunu araştırır. Maddi-manevi ıstırap dolu, hasta beden verufları, ahlak bunalımlarını, kişi-toplum çatışmalarını, vicdan azaplarını, günah, hayâsızlık, kopmuşluk, işe yaramazlık, yalnızlık duygularını, önsezileri, ruh hastalıklarını ve psikanaliz deneyişlerini konu edinir. Bu tarz tahlil romanlarında olay değil, kişilerin, eşyanın ve bizzat olayın ince bir dikkatle çözümlenmesi önemlidir. Böylece insanın iç macerasını ele alan çağdaş roman, Batı'daki benzerleri gibi sinemaya benzemekten, yani sırf bir olay etrafında dönmekten kurtulmaktadır. Peyami Safa, iç maceraların yanı sıra kişilerin sosyal çatışmalarını da ele alarak psiko-sosyal türde romanlar vermiştir. Toplumumuzdaki ahlak çöküntüsünü, medeniyetin yarattığı bocalamayı, nesiller ve sosyal çevreler arasındaki çatışmayı dile getirmiştir. Zıt kavramları, duygu ve düşünce tezadını ustalıklı işlemiştir. Her eserinde kendi sosyal görüşlerini savunan bir kahraman bulundurur. Fakat romanın açıktan açığa bir dava tutmasını, bir iddiayı ispat, bir görüşü telkin için yazılmasını uygun görmez. Roman kuruluşları çok ustaca olan Peyami Safa her romanında farklı bir teknik denemiştir. Vakaları pek güzel sıralamış veya iç içe koymuş, anlatacağı ruh ve fikir zeminlerini dikkatle hazırlamıştır. Her tesadüf, her sonucu, her intiharı, her cinneti veya kayboluşu önceden hesaplamıştır

Olayların gerçek hayattan alınmasını pek önemsemez. Ona göre bir vakanın yaşanmış olması değil, yaşanırken belirecek ruh ve düşünce hallerinin ifade edilmesi önemlidir. Peyami Safa, gerek romanlarındaki, gerek fıkralarındaki üslubun kudreti ile tanınmış, sevilmiş bir yazardır. Türkçe üzerine sayısız makaleleri, bir de dilbilgisi kitabı olan yazar, cümle ve kelime kurmada, Türkçenin bütün imkânlarını kullanmıştır. Üslup tasesını, günlük fıkralarından Cingöz Recai maceralarına kadar hiçbir yerde elden bırakmamıştır

Cümleleri çok defa uzun ve karmaşık, ama yerine göre kesik, kısa hatta devrik de olur. Bir düşünce veya duyguyu en kestirmeden anlatma gücüne sahiptir. Kişileri kendi ağızlarıyla konuşturan Peyami Safa, söyleşme ve hitaplarda, her kahramanı, kültür seviyesine, ruh haline, mizacına ve zevkine göre söyletmek hüneri gösterir. Arada bir şive tespitleri de yapar. Fakat bunu meddah ağzı denecek kadar aşırıya götürmez.

Tahkiye, tasvir ve tahlil bölümlerinde konuşur gibi yazmaya karşıdır. Konuşur gibi yazmanın, özel üslubu yok edeceğini düşünür. Romana çirkin, bayağı sözler sokulmasını da şiddetle kınar. Ona göre, gerçek halk şiirinde ve halis folklor örneklerinde öyle çirkin kelimelere de rastlanmamaktadır. Peyami Safa, çok kelimeci, yeni bileşimlerle dolu, incelikleri bol sıfatlarla ve zarflarla ayrı ayrı dile getiren, canlı, bol imajlı, teşbihli, istiareli bir üslubun sahibidir. Felsefeye, ruhbilimine ve sosyal konulara düşkünlüğü dolayısıyla tıbbi tabirleri, soyut kavramları, yabancı terimleri ve Frenkçe kelimeleri çok sık kullanmıştır.

1.2. Bir Dönem Romanı "Sözde Kızlar" Üzerine

Üstadın muhterem hatırasına...

Sözde kızlardan bahsediyorsunuz, sözde kızlar... Bunlara verilecek en iyi isim bu: Sözde kızlar! Serbest kaldıkları zaman gördüğünüz şeyleri çekinmeden yapan bu mahlûklar, koca aramaya başlayınca sıkılgan, utangaç, tecrübesiz, saf görünmesini de pekiyi bilirler... Hiçbir gün yerlerinde durmazlar. Her hamlelerinde gayelerine vasıl olmak için daimi hareket içinde bulunurlar. Gayeleri iki şeydir: Aşık ve koca bulmak...

Sözde Kızlar, Peyami Safa'nın ilk romanıdır. Gazetede yayımlandığı sırada (1922) her kesimden okuyucunun ilgisini çekmiştir. Kitap halinde yayımlanınca aynı yıl içerisinde iki kez basılmıştır.(1925) Cevdet Kudret romanın halkın ilgisini çekme nedenini şöyle ifade etmektedir. “Yakup Kadri'nin Nur Baba romanında olduğu gibi birtakım edebiyat dışı nedenlere bağlıdır: Adının uyandırdığı merak, Mütareke devrindeki İstanbul'un yüksek tabakasının ahlak bozukluğunu anlatması.”(Kudret, 2008:319)

Adını Marcel Prévost'nun Yarım Bakireler (1894) romanından aldığı, Birinci Dünya Savaşı sonunda Fransa'daki ahlaki bozuklukları anlatan Victor Margueritte'in La Garçonne (1922) romanıyla aynı temayı işlediği ileri sürülmüştür. Peyami Safa kitabının ikinci baskısına eklediği ön sözde, bu iddaların asılsız olduğunu ifade eder.

Mütareke devrinde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında bazı romancılarımız Birinci Dünya Savaşı ve Mütareke devri İstanbul'undaki ahlâkî yozlaşmayı ve düzensizliği ele alma eğilimi göstermişlerdir (Hüseyin Rahmi: Hakka Sığındık; Refik Halit: İstanbul'un İcyüzü; Yakup Kadri: Kiralık Konak, Sodom ve Gomore; Salâhattin Enis: Zaniyeler) Peyami Safa'nın eseri, bu akımın bir halkası olması bakımından dikkat çekmektedir.

Anadolu'da başlayan Kurtuluş Savaşı eserde fon olarak alınmış, Mütareke devrinde İstanbul'daki yüksek tabakanın ahlâk bozukluğu bu fonun önünde işlenerek ikisi arasındaki zıtlık ortaya konmuş; böylece, İstanbul'da toplumsal değerlerin çöküşündeki acı durum daha açık seçik belirtilmiştir. Hiçbir ahlâk kuralıyla kendini bağlı görmeyen ve kişisel keyif ve çıkarlarından başka hiçbir şey düşünmeyen Behiç, o zamanki İstanbul hükümetini; Yunan işgalinden sonra İzmir'den İstanbul'a gelen, Anadolu'da izini kaybettiği babasından başka hiçbir şey düşünmeyen ve Behiç'in kandırmak için başvurduğu türlü tuzaklara karşı koyan Mebrure, Anadolu'yu temsil eder görünmektedir. Yazar bunu düşünmüş müdür bilmiyorum. Düşünmemiş olsa bile, bugün uzaktan baktığımız zaman, eserde öyle bir havanın kendiliğinden estiği göze çarpmaktadır.

Yazar, kitabın 2. baskısına eklediği ön sözde, hiçbir edebiyat okuluna bağlı olmadığını bildirmiş ve: “Ben eski ve yeni her mesleği sevdim. Hiçbir edebi kanaate malik veya mahkûm değilim. (...) Eserimi hiçbir edebî mesleğin inhisarına mahkûm etmek mümkün değildir. Anâsırında bin bir sanat telâkkisinin in'ikâsları vardır”. demişse de roman natüralist bir hava taşımaktadır. Yazarın daha sonraları bir konuşmasında açıkladığı üzere romanı Fransa'nın XIX. asır realistlerinden meşk ettiği; teknik olarak Maupassant'a çok şey borçlu olduğu (Her Ay, 1937, sayı 1) yolundaki sözleriyle yukarıdaki iddia bağdaşmamaktadır. Kaldı ki, Maupassant'm Güzel Dost (1885) romanının yakışıklı ve çapkın kahramanı ile Sözde Kızlar'ın yakışıklı Behiç'i arasında bir benzerlik göze çarpmaktadır. Nitekim adı geçen konuşmasında, yazarın Maupassant'dan söz ederken, onu, Güzel Dost müellifi diye anması da bize bu konuda bir ipucu vermektedir. Yazar, kitabın önsözünde, bu romanda yapmak istediği şeyi şöyle anlatmıştır: Eğer bu kitabı mutlaka bir sınıfa ayırmak lazıma, ona satir sosyal, yani içtimâi hiciv satirik, (toplumsal yergi) romanıdır derim. Bilinir ki, satirik, yani hicvi romanlar, bir devrin gayr-ı tabii hâdiselerini sezerek onun tuhaflığını hissettiren eserlerdir. (...) Bir devrin âdetleri mahv olup yerine yenileri gelince, tabii, bu tahavvül sanatkârları müteessir eder. Ve ekseriya bu teessür, hicvi eserlere sâik olur. Sözde Kızlar'ın maksadı bu garâbeti ifade etmektir. Don Quijote veya Tartarin'de olduğu gibi alaylı üslûp kullanılmamış, garâbetlerin ifadesi, vakalarda seciyelerin belâgatine bırakılmıştır. (...) Sözde Kızlar, devrin çığırından çıkmış ahlâkını, zevkini, hayatını hiciv etmek için yazılmıştır. Bu eserde, Peyami Safa'nın daha sonraki romanlarında görülen bazı özelliklerin çekirdeği göze çarpmaktadır (kuşaklar arasındaki anlaşmazlık, savaş sonu insanların maddî ve ruhî sefaleti, bohem hayatı, vb.). Bir yandan edebî ve toplumsal bir değer taşıyan eser, öbür yandan açıksaçık sayılabilecek bazı sahnelerle, ayrıca dolandırıcılık, cinayet, kendini öldürme, vb. gibi polislik vakalarla örülü bulunması bakımından piyasa romanı niteliği de taşımaktadır. Nitekim, yazarın bir konuşmada Sözde Kızlar'ı sırf geçim kaygısıyla yazdım demesi de (Tarancı, Peyami Safa, 1940:4) bunu gösterir. Denilebilir ki, yazar, 23 yaşında iken yazdığı bu eserde yer yer, kendi yaşını aşmıştır geçim kaygısıyla yazdım demesi de (Tarancı, Peyami Safa, 1940: 4) bunu gösterir. Denilebilir ki, yazar, 23 yaşında iken yazdığı bu eserde yer yer, kendi yaşını aşmıştır.

SONUÇ

Peyami Safa'nın **yüklemine göre cümle** çeşitlerinin kullanımına bakıldığında %69.69 oranında fiil cümlelerini kullandığı görülmektedir. 693 cümlelerin 483'ünde fiil cümlesi kullanan yazarın, isim cümlelerinin sayısı 210'dur. İsim cümlelerinin kullanım yüzdesi ise %30.30'dur. Oranlara bakıldığı zaman fiil cümlelerinin baskın olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç yazarın üslubunda hareket, oluş ve kılışa yönelik kelimelerin ağırlıkta olduğunu göstermektedir.

Anlamına göre cümle kullanımında yazarın olumlu, olumsuz ve soru olmak üzere üç çeşit cümleye yer verdiği görülmektedir. Bu cümlelerin çoktan aza doğru kullanım sıralaması olumlu cümle, soru cümlesi ve olumsuz cümle şeklindedir. 693 cümlelerin 594'ünde olumlu cümle kullanan yazar, 67 soru cümlesine, 32 olumsuz cümleye yer vermiştir. %85.71'lik orandaki olumlu cümle kullanımı yazarın üslubunda sade ve düz anlatımı tercih ettiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Soru cümlelerinin olumsuz cümlelerden fazla olması dikkati çeken bir diğer husustur. Yazarın soru cümlelerini kullanması anlamı zenginleştirme, okuyucuda merak duygusu uyandırma, üsluba farklılık katma gibi çabaların sonucu olarak nitelendirilebilir. Olumsuz cümlelere az yer vermesi de yazarın bir başka üslup özelliğini ortaya çıkarmaktadır.

UNSURLARIN SIRALANIŞINA GÖRE CÜMLELER 693 cümlelerin 622'si kurallı, 71'i devrik cümledir. %89'75'lik kurallı cümle kullanımı yazarın Türkçenin genel söz dizimi kuralına bağlı kaldığını, devrik cümleye itibar etmediğinin göstergesidir. Yazar, üslubuna yön verirken dilin genel söz dizimi kuralından yararlanmışır.

YAPILARINA GÖRE CÜMLE kullanımında ilk sırayı 2790 cümle, %59.14'lük oranda basit cümle almaktadır. Basit cümleyi 1435 cümle, %30.40'lık oranla sıralı cümle, %7.35'lik oranla birleşik cümle takip etmektedir. Safa, Şartlı, İç içe ve Ki'li olmak üzere üç çeşit birleşik cümle kullanmıştır. Bunların içinde en çok kullandığı birleşik cümle türü ise 148 cümle örneği ve %3.14'lük oranla iç içe birleşik cümledir. Yazarın yapısına göre en az kullandığı cümle çeşidi ise 147 kullanım %3.11'lik oranla bağlı cümledir. Yapılarına göre cümlelerin kullanım oranları incelendiğinde yazarın, tek yargılı, fiilimsi olmayan cümleleri kullanarak bir anlatım üslubu oluşturduğu sonucuna varılabilir.

Bir yazarın eserlerinde kullandığı kelime ve kelime gruplarının sayısı ve oranları, sanatçının üslubu hakkında fikir veren önemli ipuçlarıdır. Konuya bu noktadan yaklaşılabilecek olursa Peyami Safa'nın kullandığı kelimeler ve kelime grupları da sanatçının üslubunu belirlemekte önem taşımaktadır.

Yazar en çok yedi ve yediden fazla kelimededen oluşan cümleler kurmuştur. Yazarın tek kelimededen oluşan cümlelerinin sayısı 209, iki kelimededen oluşan cümlelerinin sayısı 620, üç kelimededen oluşan cümlelerinin sayısı 672, dört kelimededen oluşan cümlelerinin sayısı 720’dir. 997 cümlede beş kelime, 430 cümlede altı kelime, 1069 cümlede yedi ve yediden fazla kelime kullanan yazarın, tespit edilen sayı ve oranlardan hareketle üslubunda uzun cümlelerin etkili olduğu ifade edilebilir.

Romandaki **kelime gruplarının** kullanımına bakıldığında Peyami Safa’nın tekrar, bağlama, unvan, sayı, edat, kısaltma, isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil, gruplarına, sıfat ve isim tamlamaları ile birleşik isim ve birleşik fiillere yer verdiği görülmektedir. Yazarın en sık kullandığı kelime grubu 1076 örnek, %39.61’lik oranla sıfat tamlamasıdır. Sıfat tamlamalarının kullanım fazlalığı yazarın üslubunda betimlemelerin geniş yer tuttuğunun göstergesidir. Betimlemelerin fazla olması da Safa’nın gözlem yeteneğinin gücünü göstermesi bakımından dikkate değerdir. Yazar, sıfat tamlamasından sonra en çok isim tamlamasını kullanmıştır. İsim tamlamalarının kullanım oranı %24.41’dir. Bu tespit, yazarın ad soylu kelimeleri kullanmaya özen gösterdiğinin delilidir. Kelime gruplarında üçüncü sırayı %10.93’lük oranla birleşik fiil grubu almaktadır. Yazar, cümlelerini oluştururken edat gruplarına da yer vermiş, isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil gruplarını kullanmıştır. Sanatçının en az kullandığı kelime grupları 21 örnek %0.77 oranla tekrar grubu, 17 örnek %0.62’lik oranla birleşik isim grubu, 5 örnek %0.18 oranla sayı grubudur. Kelime gruplarının kullanımlarından hareketle, Peyami Safa’nın hemen hemen her sözcük türünü kullanarak kelime grubu oluşturduğunu ve üslubunu sağlamlaştırdığını söyleyebiliriz

Çalışma kapsamında Türk edebiyatının önemli yazarlarından olan Peyami Safa’nın “Sözde Kızlar” adlı romanı Peyami Safa’nın üslubu açısından incelenmiştir. Eserde Türkçenin sentaksı(cümle bilgisi), kelime grupları incelenerek daha ayrıntılı bir çalışma yapılmıştır.

Peyami Safa’nın üslubu üzerine yapılan bu çalışmada, sanatçının Sözde Kızlar romanında Türkçenin sentaksı (cümle bilgisi) , kelime grupları incelenerek sanatçının üslubu üzerine çalışma yapılmıştır. Nesnelere ve hareketleri daha geniş bir şekilde ifade etmek için birden fazla kelimeyi kullanarak meydana getirilen dil birliğine kelime grubu denilir.

Kelime gruplarını şu alt başlıklar altında toplamak mümkündür:

1 Tekrar grubu, 2. Bağlama grupları, 3.Sıfat tamlamaları,4.İyelik grubu ve isim tamlamaları, 5.Aitlik grubu, 6.Birleşik isimler, 7.Birleşik fiiller,8.Ünvan grupları,9. Ünlem grupları,10. Sayı grupları,11.Edat grupları,12.Kısaltma grupları,13.Fiil grubu,14.Sıfat-fiil grubu,15.Zarf-fiil grubu.

Cümle; bir fikri, bir düşünceyi, bir hareketi, bir duyguyu hüküm halinde ifade eden en geniş kelime grubudur. Bu çalışmada cümleler, yapılarına göre: Basit, Birleşik (a. Şartlı birleşik b. Ki’li birleşik c. İç içe birleşik), 3. Sıralı, 4.Bağlı cümleler ele alınmıştır. Birleşik cümle en az iki çekimli fiilden oluşur. Girişik-birleşik denilen cümlelerde ise bir çekimli fiil ve bir veya birden fazla fiilimsi yer alır. Oysaki fiilimsiler yargı bildirmeyen, cümle içerisinde özne, nesne, tümleç ve zarf görevinde kullanılan kelime ve kelime gruplarıdır. Fiilimsiler çekimli fiil olmadıklarından cümle olarak değerlendirmek doğru değildir.

Sanatçının Sözde Kızlar adlı eserinde yapısına göre cümlelerin dağılımı şu şekildedir:2790 basit, 76 şartlı birleşik, 121 ki’li birleşik,148 İç içe birleşik,1435 sıralı, 147 bağlı cümleler yer almaktadır. Basit cümle yapısının fazlalığı dikkat çekmektedir. Bu durum eserlerinde sade bir dil yapısını tercih ettiğinin göstergesidir. Eserlerinde yabancı kökenli kelimeleri kullandığı da görülmektedir. Bu durum uzun yıllar boyunca dilimize yerleşmiş, halk tarafından yaygın olarak kullanılan kelimelerdir.

Çok yönlü bir yazar olan Peyami Safa, Sözde Kızlar adlı eserinde pek yaygın olarak kullanılmayan 350 sözcük halk ağzına ait ise 25 sözcük kullanmıştır. Alışmamızı önemli hale getiren durum Sözde Kızlar romanında; yüklemine göre cümlelerden fiil cümlelerin fazlalığıdır. Sanatçının hayata bakış açısının izlerini olumlu ve olumsuz cümle yapılarından görebiliriz. Anlamca Olumlu cümlelerin fazlalığı dil ve anlatım kadar dünya görüşünün de izleksel özelliklerini yansıtmaya açısından önemlidir.

Sanatçının eserlerinde dikkat çeken başka bir unsur da Türkçenin söz varlığına önem vermesidir. Sözde Kızlar romanında cümlelerin %70 i kurallı cümle şeklindedir. Bu durum sanatçının geleneksel söz dizimine dikkat ettiğini söyleyebiliriz.

Ulaşılan sayısal veriler sonucunda Peyami Safa'nın eserinden yazarın geniş bir söz varlığına sahip olduğu görülmektedir. Sanatçının günlük yaşam ve eser arasındaki bağlantıyı dikkatle incelediğimizde kullanılan sözcüklerin anlatıma renk kattığı ve ahenk oluşturduğunu görmekteyiz. Çalışma kapsamında ele alınan " Sözde Kızlar " romanı Peyami Safa'nın üslubu açısından değerlendirilerek Peyami Safa'nın üslubu hakkında inceleme yapılmaya çalışılmıştır.

İnceleme sonucunda yazarın metinde kullandığı cümlelerin yapısı, cümlelerin sıralanışı, cümlelerin anlamsal yapısı ve sözcük grupları incelendiğinde geniş bir sözcük hazinesine sahip olduğu görülmektedir. Çalışmada metinde geçen sözcükler Türkçenin sentaks(cümle bilgisi) , sözcük grupları açısından ele alınmıştır. Bu çalışmada " Sözde Kızlar " romanı incelenerek sanatçının dil ve üslubu hakkında yapılacak çalışmalara katkı sağlanması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Aktan, B. (2009), **Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi**, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Alyılmaz, C. (1998), Latifi Tezkiresi'nin Sentaks Yönünden İncelenmesi, (**Yüksek Lisans Tezi**), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Alyılmaz, C. (1994) **Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi**, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Erzurum.
- Atabay, N. vd (1981), **Türkiye Türkçesinin Sözdizimi**, TDK. Yayınları, Ankara.
- Atlıhan, D. (2008), Peyami Safa'nın Yalnız Romanında Söz Dizimi İncelemesi, (**Yüksek lisans tezi**), Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Ayvazoğlu, B. (1998), **Peyami- Hayatı, Sanatı, Felsefesi, Dramı**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Balkan, Nevide (1998), Sevinç Çokum'un Hikâyelerinde Sentaks Çalışması, (**Yüksek Lisans Tezi**), Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Banarlı, N. S. (1998), **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, İstanbul.
- Banguoğlu, T. (1995), **Türkçenin Grameri**, TDK Yayınları, Ankara.
- Bakırcıoğlu, Z. (1997), **Başlangıçtan Günümüze Türk Romanı**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Beserek, A. (1991), **Türkçede Cümle Yapısı**, MEB Yayınları, İstanbul.
- Bilgegil, M. K. (1984), **Türkçe Dil Bilgisi**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Birinci, N. vd., (1997), **Üniversite Türk Dili ve Kompozisyon Dersleri**, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- Bozkurt, F. (1995), **Türkiye Türkçesi**, Cem Yayınevi, İstanbul.
- Börekcı, M. (1988), Âşık Çelebi Tezkiresi'nin Sentaks Bakımından İncelenmesi, (**Yüksek lisans tezi**), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Cemiloglu, İ. (1994), **On Dördüncü Yüzyıla Ait Bir Kısas-ı Enbiya Nüshası Üzerinde Sentaks İncelenmesi**, TDK Yayınları, 602, Ankara.
- Çatıkkaş, A. (2001), **Türk Dili Kılavuzu**, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Çebi, İ. S. (1994), On Sekizinci Yüzyıl Osmanlı Türkçesine Ait İki Eser Üzerinde Sentaks İncelemesi (**Doktora Tezi**), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çoban, A. (2004), **Edebiyatta Üslûp Üzerine (Sözün Tadını Dilde Duymak)**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Delice, H. İ. (2007), **Türkçe Sözdizimi**, Kitapevi, İstanbul. 125

- Deny, J. (1943), **Türk Dili Grameri** (Ali Ülvi Elöve Tercümesi), Maarif Yayınları, İstanbul.
- Deveci, M. (2012), **Varoluş ve Bireyleşme Açısından Ferit Edgü Anlatılarında Yapı ve İzlek**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Dizdaroğlu, H. (1976), **Tümce Bilgisi**, TDK Yayınları, Ankara.
- Ediskun, H. (1985), **Türk Dil Bilgisi**, Remzi Yayınevi, İstanbul.
- Eker, S. (2005), **Çağdaş Türk Dili**, Grafiker Yayınları, Ankara.
- Ergin, M. (2002), **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- Fidancı, M. (1996) “Sıralı Cümle”, **Türk Dili**, 1996, S.534, s.1314-1324.
- Gencan, T. N.(1962), **Dilbilgisi**, TDK Yayınları, Ankara.
- Gezgin, H. S. (1997), **Edebi Portreler**, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Gül, Halil (2007), Peyami Safa’nın Mahşer Adlı Eseri Üzerine Cümle (Sentaks) Çalışması, **(Yüksek lisans tezi)**, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Gülensoy, T. (1992), **Türkçe Dersleri**, Kayseri 1992.
- Gülensoy, T. (2000), **Türkçe El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Göze, E. (2000), **Peyami Safa**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Harmancı, M. (2001), Muhlis ibnü'I-Hafızu'I-Kadi'ya Ait Bir Cami'ü'I-Hikayat Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi, **(Yüksek Lisans Tezi)**, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Hatipoğlu, V. (1963), Kelime Grupları ve Kuralları, TDAY-Belleten, Ankara.
- Hatipoğlu, V. (1972), **Türkçenin Sözdizimi**, TDK Yayınları, Ankara.
- Hengirmen, M. (1995), **Türkçe Dilbilgisi**, Engin Yayınları, Ankara.
- Kabaklı, Ahmet (1978), **Türk Edebiyatı**, Cilt-3, Edebiyat Cemiyet, İstanbul.
- Kafa, Ö. (2000), Koca Râgıp Paşa ve Azmî-Zâde Haleti'nin Münşeatları Üzerine Mukayeseli Sentaks İncelemesi, **(Yüksek Lisans Tezi)**, Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Karaalioglu, S. K. (1964), “**Edebiyat Sanatı**”, İnkılâp ve Aka Kitapevleri, İstanbul.
- Karabörk, K. (1995), Şecere-i Türk Üzerinde Bir Sentaks Çalışması, **(Doktora Tezi)**, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Karahan, L. (1991), **Türkçede Söz Dizimi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Karakayalı, T. (2010), İhsan Oktay Anar’ın Amat Adlı Romanında Kelime Grupları, **(Yüksek Lisans Tezi)**, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir. 126
- Karaörs, M. M. (1993), **Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri**, Erciyes Üniversitesi Yayınları No:58, Kayseri.
- Kılıç, M. (1999), Sehi Tezkiresi Üzerinde Bir Sentaks Çalışması, **(Yüksek Lisans Tezi)**, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Maraş.
- Kıyılıoğlu, N. (1996), Mecmuat-ür Resail'deki İlk Metin Üzerine Sentaks İncelemesi, **(Yüksek Lisans Tezi)** Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Koç, N. (1990), “**Yeni Dilbilgisi**”, İnkılâp Kitabevi, İstanbul.
- Kodal, T. (1997), Tarık Buğra’nın Hikâyelerinde Sentaks Çalışması, **(Yüksek Lisans Tezi)**, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Korkmaz, Z. (2003), **Türkiye Türkçesi Grameri(Şekil Bilgisi)**, TDK Yayınları, Ankara.
- Korkmaz, Z. vd., (2001), **Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri**, Yargı Yayınları, Ankara.
- Kükey, M. (1975), **Türkçenin Sözdizimi**, Kardeş Matbaası, Ankara.
- Moran, B. (1997), **Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 1**, İletişim Yayınları, İstanbul.

- Niyazi, M. "Peyami Safa'nın Üslubu", **Zaman Gazetesi**, 28 Haziran 2004 S.8.
- Safa, P. (1970), **Sanat-Edebiyat-Tenkit**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Safa, P. (2000), **Osmanlıca Türkçe Uydurmaca**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Safa, P. (2005), **Sözde Kızlar**, 25.Baskı, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Şimşek, R. (1987), **Örneklerle Türkçe Söz Dizimi**, Kuzey Gazetecilik, Trabzon.
- Oktay, G. (1997), 18.yüzyıla Ait Bir Barbaros Hayreddin Paşa Gazavat-namesi Üzerinde Sentaks incelemesi, (**Yüksek Lisans Tezi**), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özbaş, E. (2002), **Peyami Safa Hayatı-Sanatı-Eserleri-Eserlerinden Seçmeler**, Hikmet Neşriyat, İstanbul.
- Önal, M. "Edebî Dil ve Üslup," Atatürk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, yıl.14, Sayı:36, Erzurum 2008,S. 23-47.
- Özkan, M. vd., (2001), **Yüksek Öğretimde Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Filiz Kitabevi, İstanbul
- Özkan, M. vd., (2008), **"Türkiye Türkçesi Söz Dizimi"**, 3F Yayınevi, İstanbul. 127
- Özkan, M. Ali (2003), Mustafa Kutlu'nun Bu Böyledir Hikaye Kitabı Üzerine Söz Dizimi İncelemesi, (**Yüksek Lisans Tezi**) Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Paçacıoğlu, B. (1997), **Türk Dili ve Kompozisyon**, Esnaf Matbaası, Sivas.
- Takirdaroğlu, A. (1988), Kınalızade Hasan Çelebi'nin Tezkiretü's-şu Ara'sı Üzerinde Bir Sentaks Çalışması (**Yüksek Lisans Tezi**), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Tekin, M. (1989), **Roman Sanatı ve Romanın Unsurları**, Selçuk Üniv. Rek. Yayınları, Konya.
- Tekin, M. (2002), **Roman Sanatı**, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Tepeli, Yusuf (1988), Ali'nin Nesrinde Sentaks, (**Yüksek Lisans Tezi**), Erzurum Üniversitesi, Erzurum.
- Timurtaş, F. K. (1970), **"Peyami Safa-Seçmeler"**, MEB Yayınları, Ankara.
- Tokatlı, S. S. (2009), Peyami Safa'nın Fatih Harbiye Romanı Üzerine Cümle (Sentaks) Çalışması, (**Yüksek Lisans Tezi**), Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Topaloğlu, A. (1989), **Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Üçer, A. (2007), Ömer Seyfettin'den Seçme Hikâyeler Adlı Eser Üzerinde Sentaks Çalışması (**Yüksek Lisans Tezi**) Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Vardar, B. (1980), "Dilbilim ve Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü", TDK. Yayınları, Ankara.
- Yazoğlu, S. (1997), **"Peyami Safa, Güzel Yazılar-Röportajlar"**, TDK Yayınları, Ankara.
- Yüksel, T. (2010), Ömer Seyfettin'in Binecek Şey Hikâyesi Üzerine Sentaks Çalışması (**Yüksek Lisans Tezi**) Niğde Üniversitesi, Niğde.